बार्हस्पत्यो भरद्वाजः।इन्द्रापूषणौ। गायत्री

इन्द्रा नु पूषणा वयं सुख्यायं स्वस्तये। हुवेम् वार्जसातये॥ ६.०५७.०१

इन्द्रा पूषणा- इन्द्रापूषणो । इन्द्र ईशनाधिदेवता । पूषा पोषक आत्मा सूर्यः । वयम् । सख्याय-मैत्र्ये । स्वस्तये- क्षेमाय । वाजसातये- अन्नलाभाय । हुवेम- आह्वयामः ॥१॥

सोर्ममुन्य उपसिद्त्पातवे चुम्वौः सुतम्। कर्म्भमुन्य ईच्छति॥ ६.०५७.०२

चम्वोः- अधिषवणफलकयोः । सुतम्- अभिषुतम् । स्थैर्यान्निष्पन्नमित्याध्यात्मिके । सोमम्- रसम् । अन्यः- एकः । पातवे- अनुभवितुमिच्छति । अन्यः- इतरः । करम्भम्- घृतसिक्तं सक्त्वात्मकं हविः । इच्छति- कामयते ॥२॥

अजा अन्यस्य वर्ह्वयो हरी अन्यस्य सम्भृता। ताभ्या वृत्राणि जिघ्नते॥ ६.०५७.०३

अन्यस्य- एकस्य। अजाः- गतिशीलाः प्राणतुरगाः। वह्नयः- वाहकाः। अन्यस्य- इतरस्य। सम्भृता- धारको वाहको। हरी- आकर्षणशक्तिभूतप्राणतुरगौ। ताभ्याम्। वृत्राणि- आवरणानि। जिघ्नते- हन्ति ॥३॥

यदिन्द्रो अनेयद्रितौ महीरपो वृषेन्तमः। तत्रे पूषाभवत्सची॥ ६.०५७.०४

यत्। इन्द्रः। वृषन्तमः- अतिशयेन वर्षकः। रितः- गन्त्रीः। महीः- महतीः। अपः-मूलशक्तिधाराः। अनयत्। तत्र। सचा- इन्द्रेण सहैव। पूषा। अभवत्॥४॥

तां पूष्णः सुमतिं वयं वृक्षस्य प्र वयामिव। इन्द्रेस्य चा रेभामहे॥ ६.०५७.०५

पूष्णः । इन्द्रस्य च । ताम् । सुमितम् – शोभनमितम् । वृक्षस्य – तरोः । वयामिव – शाखामिव । आ रभामहे – अवलम्बामहे ॥५॥

उत्पूषणं युवामहेऽभीशूँरिव सार्रथिः। मुह्या इन्द्रं स्वस्तये॥ ६.०५७.०६

मह्ये- महते। स्वस्तये- क्षेमाय। पूषणम्। इन्द्रम्। सारथिः। अभीशून्- रश्मीन्। इव। उत् युवामहे- उद्योजयामः॥६॥